



TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 1436

Tarih : 02.08.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Semra ÇAĞLAR GÖKALP

Bitlis Milletvekili

GENEL GEREKÇE

2565 sayılı kanunun 32/A maddesi Cumhurbaşkanı kararı ile askeri ve özel güvenlik bölgesi ilanını düzenlemektedir. Ayrıca gecikmesinde sakınca bulunan hallerde valilik kararı ile belirli alanların özel güvenlik bölgesi ilan edilebileceği hükmü bulunmaktadır. Söz konusu maddeye dayanılarak ilan edilen yasaklama ile birlikte başta seyahat ve yerleşme özgürlüğü olmak üzere bölge giriş çıkışlarının koşul ve izne tabi olması yurttaşların mülkiyet haklarının özüne de zarar vermekte ve mülkiyet hakkını kısıtlamakta çoğu zaman ortadan kaldırmaktadır.

Bitlis, Hakkâri, Van, Bingöl, Şırnak, Diyarbakır ve daha birçok ilde 2565 sayılı kanunun 32/A maddesine dayanılarak valilikler tarafından geniş alanlar askeri yasak bölge ilan edilmektedir. Sivil yerleşim alanlarının yasaklanması açık bir şekilde Anayasa ve uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Bu uygulamalar yurttaşların birçok temel hak ve özgürlüğünü askıya aldığı gibi aynı zamanda tarım ve hayvancılığı da olumsuz etkilemekte, çoğu zaman bitme noktasına getirmektedir. Örneğin Bitlis ilinde valilik tarafından 14-28 Temmuz 2023 tarihleri arasında özel güvenlik bölgesi ilan edilen alanlarda güvenlik güçleri tarafından çok sayıda insan hakkı ihlali gerçekleşmiştir. Bölgedeki köylerde köylülerin tarlalarına gidiş-gelişleri engellenmiş, kilometrelerce ekili araziye zarar verilmiş, çok sayıda asırlık meyve ağacı "güvenlik yolu" yapma gerekçesi ile kesilmiş, ayrıca köylüler tehdit, baskı ve gözaltı ile karşı karşıya bırakılmıştır.

Hukuk devletinde bir yerde, bölgede veya bir alanda kamu düzeninin veya güvenliğinin bozulması halinde o bölgede ikamet eden yurttaşların can ve mal güvenliğini korumak için gerekli tedbirleri almak esastır. Oysa Türkiye'de koruma tedbiri olarak hukuki ve insani olmayan meşru dayanaklardan yoksun kısıtlamalara gidilmekte, yurttaşların temel hak ve özgürlükleri askıya alınmakta, uygulamalar ile yurttaşların can ve mal güvenliği risk altına girmekte ve yasaklar bir baskı aygıtına dönüşmektedir. Bu anayasaya aykırı uygulamalar yurttaşların hukuka olan inancını temelden sarsmakta ancak hâlihazırda yürürlükte olan ilgili madde; tüm bu hukuksuz uygulamalara zemin hazırladığı için hak arayışları dahi baştan sekteye uğramaktadır.

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Milli Savunma
Tarih: 1 Ekim 2023	Esas No: 2/1522

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŐK.LIĐI
09 Ağustos 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
09 Ağustos 2023
126 3769

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yapılan değişiklikle ile yurttaşların sosyal ve ekonomik yaşamını zorlaştıran askeri ve özel güvenlik bölgesi ilan edilmesini kolaylaştıran hükümlerin kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

ASKERİ YASAK BÖLGELER VE GÜVENLİK BÖLGELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununun 32/A maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 2565 sayılı Kanuna 32/A maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

MADDE 32/B- Bu Kanun uyarınca askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinin kurulması nedeniyle, zarar gören taşınır ve taşınmaz mal malik ve zilyetlerinin uğradığı, hayvanlara, ağaçlara, ürünlere ve diğer taşınır ve taşınmazlara verilen her türlü zararların, zarar konusu olayın öğrenilmesinden itibaren altmış gün içinde, her hâlde olayın meydana gelmesinden itibaren bir yıl içinde zararın gerçekleştiği veya zarar konusu olayın meydana geldiği il valiliğine başvurmaları hâlinde gerekli işlemlere başlanır.

Valilik, zarar görenlerce yapılacak her başvuru ile ilgili çalışmalarını, başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde bilirkişi ve keşif marifetiyle zararların tespitini yapmak ve ödenmesini gerçekleştirmek zorundadır. Zorunlu hâllerde, bu süre vali tarafından bir ay daha uzatılabilir.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.